

LR

krásky slovenska

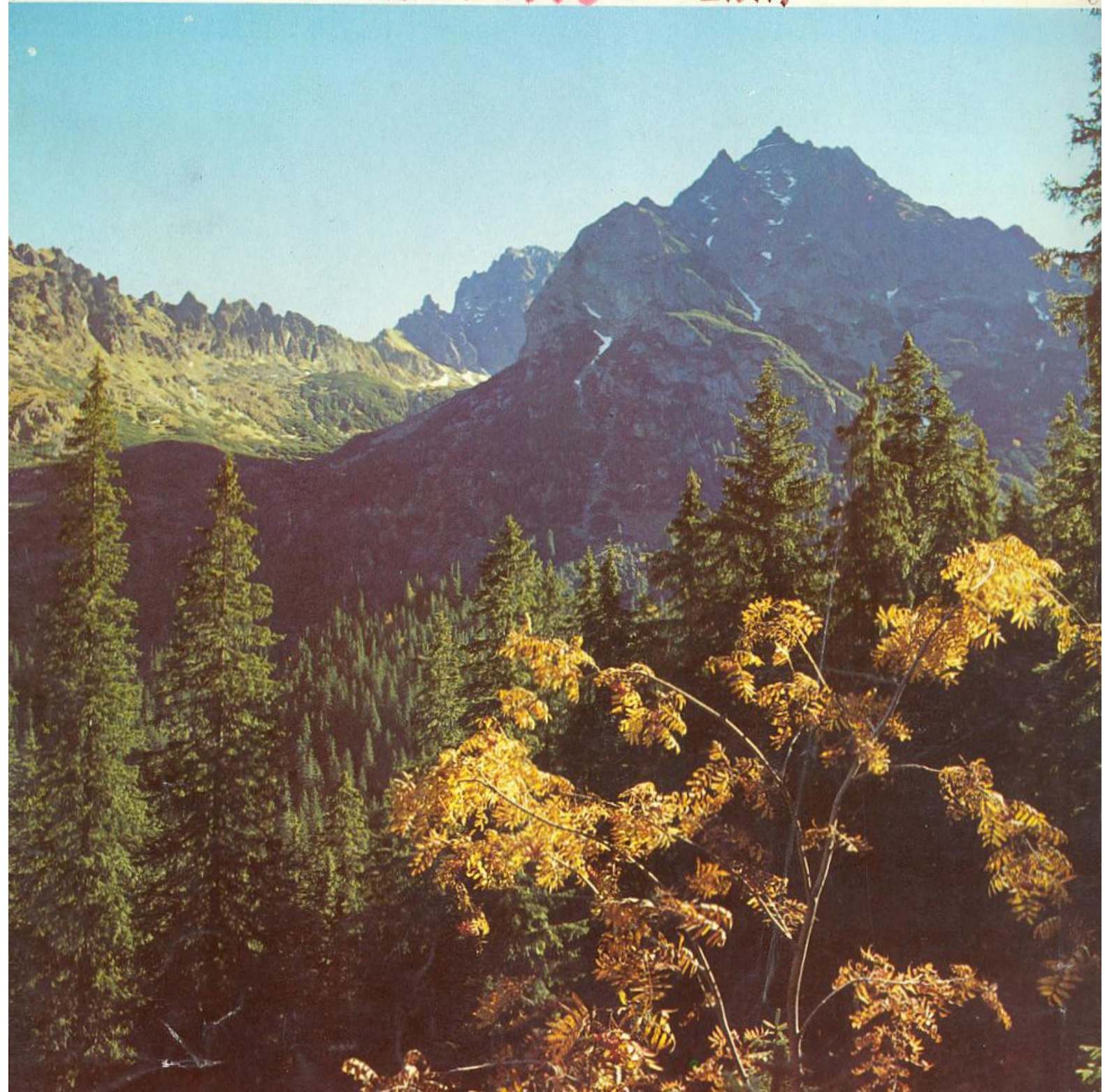
ROČNÍK LIII

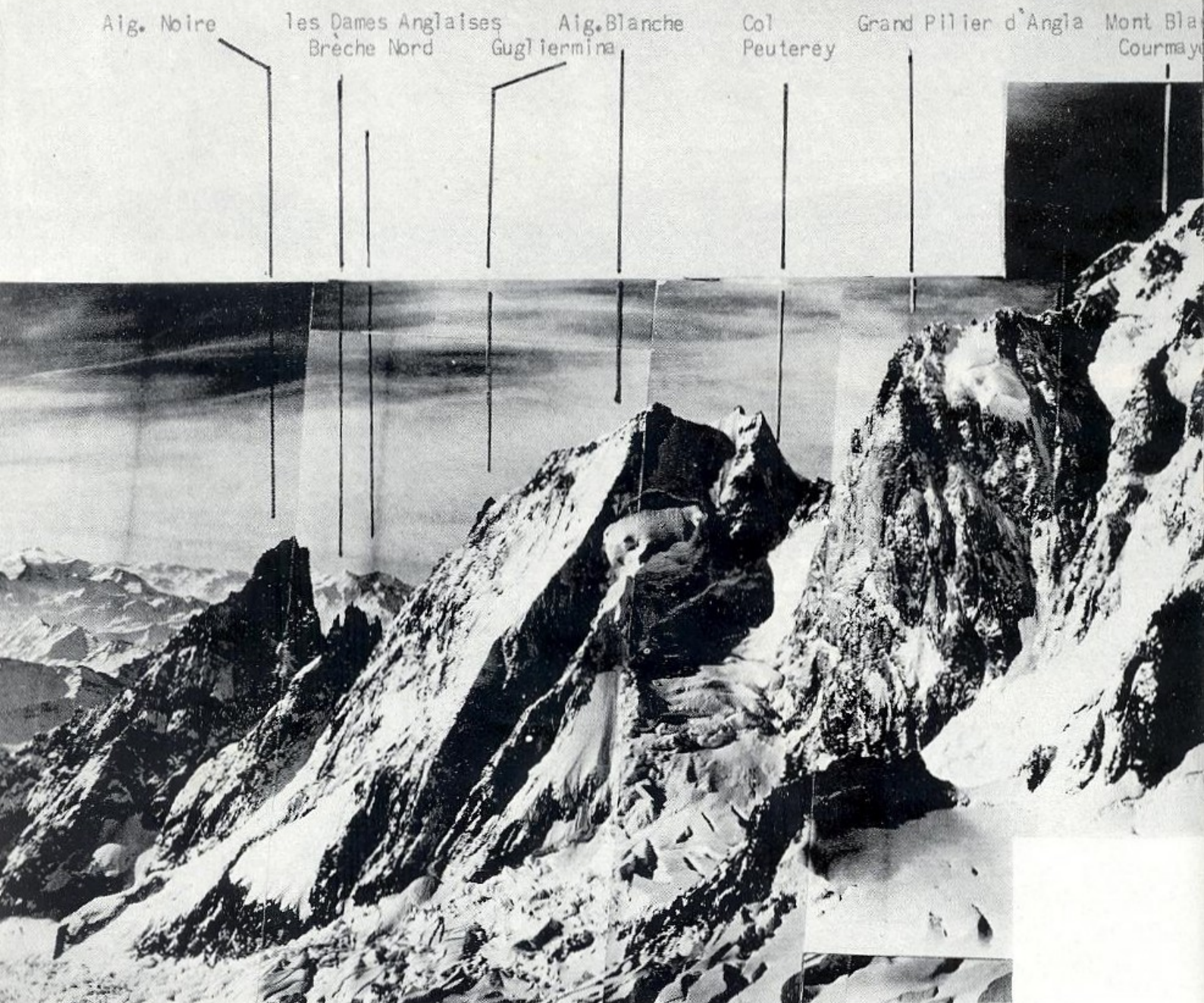
ČSSR ALPY 1976

9/76

- ZIMA

KČS 5,-

ING. JÁN HAZUCHA

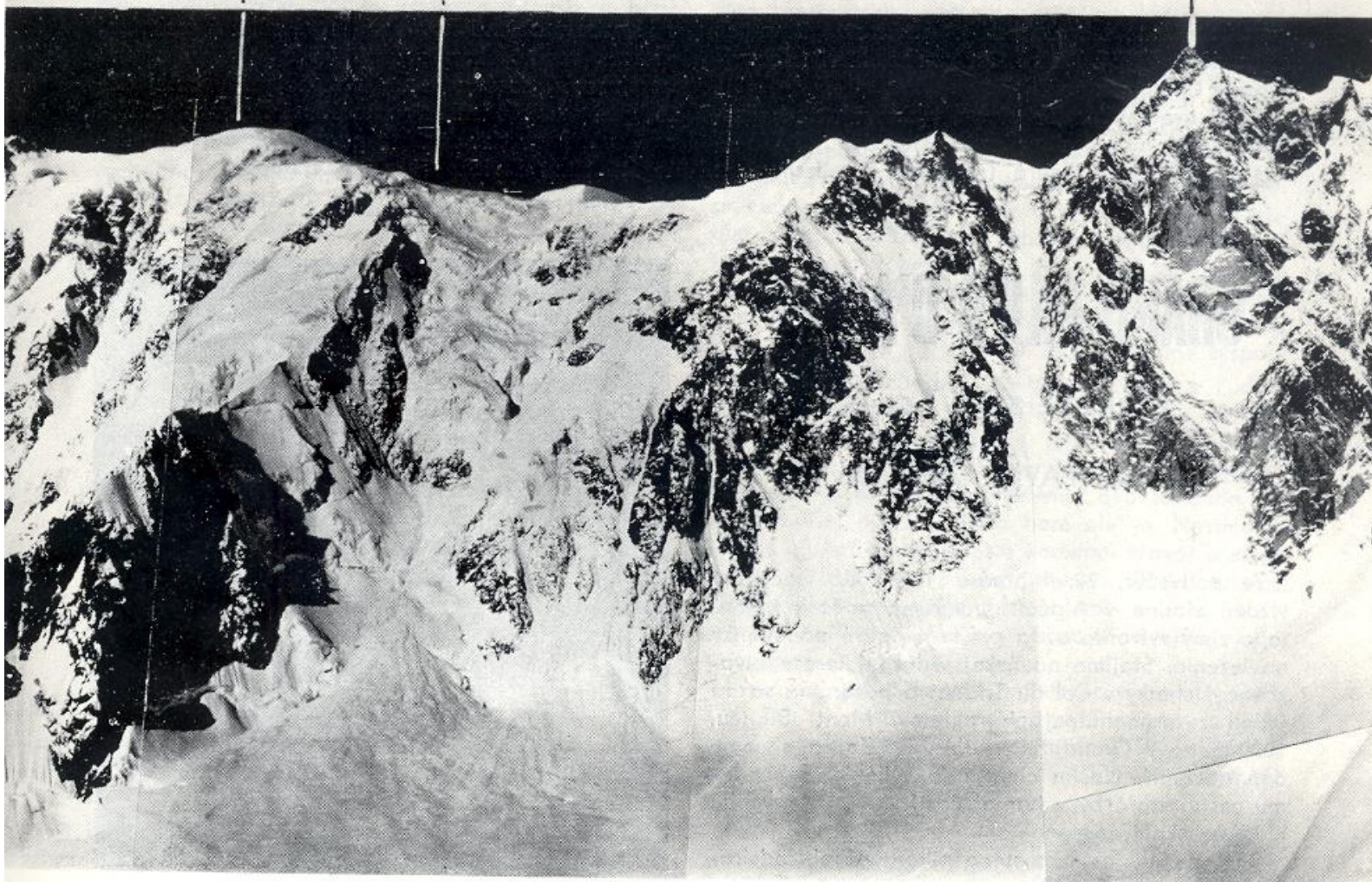
ING. PAVOL TARÁBEK

SLOVENSKÁ HOROLEZECKÁ VÝPRAVA V ALPÁCH — ZIMA 1976

V tohoročnom zimnom období od 24. 2. do 20. 3. pôsobila vo francúzskych Alpách v oblasti Mont Blancu výprava Slovenského horolezeckého zväzu pod vedením Ing. Jána Hazuchu. Lekárom výpravy bol MUDr. Igor Peter. Pätnásťčlenná výprava bola zložená z členov slovenského reprezentačného družstva (6), československého reprezentačného družstva (5) a čs. juniorského družstva (2).

V nadväznosti na doterajšie vynikajúce výkony

našich horolezcov v Alpách výprava si určila najnáročnejšie ciele, zodpovedajúce vrcholnému športovému horolezeckému trendu v stredných veľhorách. Podarilo sa vyliezť 4 vynikajúce výstupy, z nich 3 patria k vrcholným výkonom tohoročnej alpinistickej sezóny vo francúzskych Alpách. Sú to: 1. Prvý zimný priestup a 2. priestup vôbec poľskou cestou v 800-metrovej severnej stene Petit Dru (3733 m) urobili v dňoch 26. 2. — 4. 3. 1976 Z. Drlík

Najznámejšia alpská panoráma: Peuterejský hrebeň a ľadové steny Brenvy. Zľava: Aiguille Noire de Peuterey, les Dames Anlaises (v štrbine Brèche Nord je bivaková chatka), Pointe Gugliermina, Aiguille de Peuterey, Col de Peute-

rey, Grand Pilier d'Angle, Mont Blanc de Courmayeur, Mont Blanc, Col de Brenva a Mont Maudit. V dolnej časti panorámy: Pointe Moore a Col Moore. FOTO ING. VLADIMÍR LAUNER

a J. Stejskal. Prvýkrát v lete túto cestu vyliezli v roku 1973 a vo francúzskych horolezeckých kruhoch ju pokladali za najlepšiu letnú výstup roka 1973.

2. Prvý zimný priestup cestou Hemminga-Robinsa v 1000-metrovej západnej stene Petit Dru urobili v dňoch 26. 2. – 5. 3. A. Belica a I. Koller. Tento výstup je o to hodnotnejší, že tohto roku sa oň neúspešne pokúšalo sedem horolezeckých svetových družstiev. Oba výstupy patria do kategórie najťažších skalných výstupov v Alpách.

3. Prvovýstup priamo stredom najmohutnejšieho piliera Mont Blancu, 1000-metrového Grand Pilier d'Angle (4244 m) vyliezli v dňoch 1.–6. 3. 1976 L. Chrenka, P. Mižičko, V. Launer, F. Piaček, M. Švec a P. Tarábek. Pilier d'Angle pre obťažnosť, odľahlosť (dlhý nástup a zostup), nemožnosť úniku v prípade zlého počasia patrí k najväznejším stenám v alpskej oblasti. Vedie ním viacero ciest,

všetky však obchádzajú skalnú monolitickú časť, ktorá mala povesť nepreleziteľnosti. V horolezeckých kruhoch sa už o tomto probléme dlho hovorilo. Francúzi tam urobili neúspešný pokus.

4. Zimný priestup (pravdepodobne štvrtý) Majorovou cestou v 1000-metrovej stene Brenvy (celková výška výstupu až na vrchol Mont Blancu 1300 m) uskutočnili 1. 3. 1976 B. Füzy, J. Just a I. Vozárik.

Výkony našich horolezcov vyvolali veľký ohlas vo francúzskych a talianskych horolezeckých kruhoch. Francúzsku verejnosť o nich informoval rozhlas a v novinách Le Dauphine bol osobitný článok o úspechoch poľských a československých alpinistov. Našu výpravu pokladali za veľmi silný kolektív, ktorý by sa mohol pokúsiť o najväznejšie súčasné alpské problémy. Úroveň uskutočnených výstupov vysoko hodnotili aj francúzsky minister pre telovýchovu, bývalý známy alpinista Pierre Mazeaud a náčelník

asociácie francúzskych horských vodcov a lyžiarskych inštruktorov ENSA André Contamine, ktorí našu výpravu v Chamonix navštívili.

Ak si uvedomíme, že okrem týchto výstupov československí horolezci vyliezli ešte dva ďalšie – v severnej stene Eigeru (japonská diretissima) a

v Nórsku v oblasti Romsdal, ktoré sú tiež vrcholnej úrovne, možno konštatovať, že tohoročná zimná horolezecká sezóna je najúspešnejšou v celej doterajšej histórii československého horolezectva. Tým sa Československo dostáva na svetovú úroveň v kategórii zimných horolezeckých výstupov.

GRAND PILIER D'ANGLE

DIRECTE SLOVAQUE

ING. PAVOL TARÁBEK

Je podvečer, 29. februára 1976. Už viac ako týždeň vládne v Alpách krásne počasie, ktoré tejto zimy vytvorilo azda prvýkrát dobré podmienky na lezenie. Stojíme na úzkej vzdušnej terase bivačkovej chatky v Col du Trident a pozeráme sa na jeden z najmohutnejších pilierov Mont Blancu, 1000-metrový Grand Pilier d'Angle. Zajtra chceme doň nastúpiť. Naším cieľom je vyliezť novú priamu cestu, ktorá by v hornej časti viedla obrovským hladkým skalným monolitom.

Rozľahlá majestátna stena piliera pôsobí odstrašujúco, nepriateľsky. V mysli sa mi mimovoľne vynárajú slová W. Bonattiho: „Ešte nikde v Alpách som nevidel odmietavejšie a obťažnejšie skalnoladové múry.“ Naša nálada nie je práve najlepšia. Cítíme, že ide o vážny výstup, ťažší ako všetky doterajšie. Nevieť, čo nás čaká. Obavy z možného nebezpečenstva sú silnejšie ako inokedy.

Mnohokrát som už zažil podobné pocity. Je to bežný „predštartový“ stav pred každým výstupom, ktorý posúva osobnú hranicu lezeckých výkonov horolezca. V takej chvíli človek zvažuje svoje možnosti, sputuje sa, či nerozumne nepreceňuje svoje sily a nepodceňuje to, čo ho čaká. Ved' sa chystáme urobiť výstup, ktorý je vyhradený iba najlepším. Vlni prvý zimný priestup Cecchinelovej cesty v severnej stene piliera patril medzi najlepšie alpské výstupy roka.

Všetci sme trochu unavení od trojdňovej namáhavej vynášky materiálu do bivačkovej chatky v sedle Trident a ďalej na ľadovec Brenva spojenej s prešliapávaním stopy hlbokým snehom v strmých svahoch. Predpokladáme, že výstup a zostup cez Mont Blanc do Chamonix potrvá nám 10–14 dní, takže materiálu a potravín potrebujeme veľa. Pred nástupom do Piliera mali by sme si aspoň deň odpočinúť. Čas však súri, dobré počasie nemusí dlho vydržať.

Grand Pilier d'Angle. Prehľad ciest:

1. Inoue—Matsumi, leto 1974.
2. Bonatti—Zapelli, 22.—23. 6. 1962.
3. Dufour—Frehel.
4. Bouchard, sólo, 14. 7. 1975.
5. Cecchinel—Nominé, 16.—17. 9. 1971.
6. Chrenka, Piaček, Mižičko, Tarábek, Švec, Launer, 1.—6. III. 1976.
7. Bonatti—Gobbi, 1.—3. 8. 1957
8. Chobak, Laukajtyš, Mroz, 15.—20. 7. 1969.
9. V ľavej časti severovýchodnej steny je ešte cesta Bonatti—Zapelli, 11.—12. X. 1963

FOTO ING. VLADIMÍR LAUNER

Na druhý deň ráno vstávame niečo po druhej. Fero s Metodom sa necítia dobre a rozhodujú sa zostať radšej na chate. Tmavou nocou sa vydávame smerom ku Col Moore a Pilieru traja: Ludo, Peter a ja. O dve hodiny sa už mlčky prebíjame bludis-

kom ľadovcových zlomov ľadovca Brenva a hľadáme najschodnejšiu cestu. Začína sviatať, keď máme konečne za sebou okrajovú trhlinu so zvislou desaťmetrovou stenou a lezieme strmým ľadom k Pilieru. Je dosť tvrdý, zdržuje nás, ale nálada je už veselšia. Peter si prvý všima neobvyklý úkaz na východnej oblohe – kométu. Chvíľu ju obdivujeme, jazyky sa rozväzujú a azda aj krása zimného alpského rána vyplavuje z mysle posledné zvyšky pochmúrnej nálady.

Vychádza slnko, keď po 100-metrovom lezení v ľade dosahujeme miesto, kde chceme nastúpiť do steny. Vysekávame plošinku potrebnú na stanovište a uloženie batohov, Ľudo s Petrom sa vracajú na ľadovec po batohy, ktoré sme tam včera nechali. Potom musí Ľudo späť do chatky v sedle Trident, kam má dnes prísť Janko s poistkami S. O. S. Montagne, umožňujúcimi v prípade nehody zvezenie vrtuľníkom.

S Petrom vyliezame do ľadového žľabu nad nami. Našťastie, vynikajúci nie príliš tvrdý ľad umožňuje postup po predných hrotoch mačiek. Netreba sekať stupy a skoby používame iba na upevnenie fixných lán. Rýchlejšie, ako sme predpokladali, dostávame sa na veľké snehové pole v dolnej časti steny, kde plánujeme prvý bivak. Vo zvyšnom čase do večera vynášame plecniaky, uložené pod stenou.

Spokojne sa chystáme variť, keď zrazu nešťastnou náhodou sa uvoľňuje zo skoby plecniak a padá dolu. Je v ňom Petrov fotoaparát, zopár vecí na oblečenie, konzervy a náš jediný plynový varič, upravený pre veľké mrazy. Spúšťame sa po fixných lanách dolu. Po 250-metrovom zlanení však nachádzame obsah plecniaka roztrúsený na ľadovci a beznádejne rozbitý. Na ľadovci máme len benzínový varič Juwell. Fľaša s benzínom je však už prederavená. Zvyšok benzínu na dnes vystačí. Čo však zajtra?

Na druhý deň Ľudo neprišiel, lebo musel po poistky dolu do Chamonix. Peter sa teda rozhoduje ísť po náhradný plynový varič a ďalšie laná potrebné na fixovanie až do sedla Trident. Vracia sa okolo jednej popoludní. Zatiaľ sa mi podarilo vyliezť asi 100 metrov a vylezené dĺžky zafixovať. Ťažko by som mohol ďalej sám postupovať, lebo lezenie sa stáva ťažším a nebezpečnejším. Ľadový žľab, ktorým lezieme, má sklon asi 60° a sú v ňom zvislé výšvihy. Ľad je krehký, lámavý, skoby nedržia a ani vyčnievajúce kamenné bloky neumožňujú bezpečné istenie. Sme radi, keď sa nám podarí kde-tu nájsť kúsok zdravej skaly, na ktorú môžeme ukotviť fixné laná. Keď sa zvečerieva, sme asi 160 m nad bivakovacími policami. Máme tam aj plecniaky, preto sa rozhodujeme zísť na noc dolu, na snehové pole.

Ráno 3. marca prichádzajú Ľudo s Metodom a Ferom. S Petrom ideme znovu dopredu a Metod s Ferom vyťahujú za nami plecniaky. Žľab, ktorým

sme včera liezli, vyššie sa mení v previsnutý kút. Kde-tu z neho trčia voľné bloky umožňujúce istenie za pomoci hexentrov a slučiek. Namáhavé lezenie sa končí po dvoch dĺžkach traverzom doprava cez previs. Nad nami sa otvára ľadovo-skálny žľab, ktorý nás po dvoch dĺžkach dovedie k monolitu. Tu križujeme cestu, ktorú ako prvý vytýčil touto neprístupnou stenou W. Bonatti s priateľom T. Goblim 1.–3. 7. 1957. Úzke exponované plošinky, pod ktorými stena temer zvislo padá 500 metrov dolu až na ľadovec Brenva, sú jedinými vhodnými miestami na bivak. Keby sme nemali bivakovacie siete, ťažko by sme sa na tomto mieste pohodlne vyspali.

4. marca prichádza aj Vlado. Spolu s Ľudom likvidujú všetky fixné laná. Dnes nás čaká monolit. Previsnutá skalná platňa v jeho dolnej časti je v prostriedku preťatá škárou tiahnúcou sa nahor. Miestami je prerušená. Nevieme, ako to bude vyzerať vyššie, ale iná cesta hore nie je. Nesmieme sa dať zlákať sympatickými kominmi vľavo, pretože končia v rozsiahlom pásme previsov. Odtiaľ to síce nevidieť, ale zo sedla Trident sme si celú stenu prezreli ďalekohľadom a určili najvhodnejšiu výstupovú trasu.

Fero ma istí a ja ovešaný lezeckým materiálom s chuťou sa púšťam do nevýrazných zárezov a skalných stupňov vedúcich k centrálnej škáre. Máme výborné podmienky: skala je suchá a do škár možno zakladať hexentre.

Hlavná škára sa však vyššie kde-tu rozvetvuje a stráca. S rozvahou treba voliť smer ďalšieho postupu. Lezieme pomalšie a obťažnejšie. Expozícia je úžasná – lano visí zvisle dolu a plošinky, na ktorých sme bivakovali, temer nevidieť. Široko-daleko ani náznak čo aj najmenšej rímasy či police. Chvíľami sa človeku zdá, že ďalej už nemožno ísť, a predsa. Ak to nejde klasicky, pomôžu hexentre alebo skoby, keď aj ony zlyhajú, nájde sa maličký zub na umiestenie zobáčika. Kde je škára široká a čiastočne zanesená ľadom, možno zatĺcť bong-bong alebo vkladnec. Vždy sa nájde možnosť ďalšieho postupu. Je to tvrdé lezenie, ale práve ono dáva človeku maximálne uspokojenie a intenzívnu radosť. Len keby nefúkal prekliato studený vietor. Pri lezení to tak neprekáža, hoci väčša treba liezť bez rukavíc. Na stanovišti bez pohybu človek sa rýchlo ochladí. Teplá káva, ktorú nám kamaráti posielajú zdola, trochu pomáha, ale to nestačí. Oproti včerajšku sa značne ochladilo a večer, keď sa po 140-tich metroch lezenia vraciame dolu pod monolit na bivakovacie police, vietor duje ešte silnejšie. Nesmiernym problémom je vliezť do zdarského vreca a siete, ktoré vietor stále zamotáva a vytrháva z rúk.

Noc je nepokojná a spánok zavela nestojí. Túžobne očakávame ráno. Už nás nebaví obdivovať kométu, ktorá na východnom obzore svieti čoraz

jasnejšie. Netrpezlivo vyčkávame na chvíľu, keď sa za vzdialenými vrchmi objaví červené slnko a jeho lúče dodajú ilúziu tepla. Hoci ma zima veľmi netrápi vďaka vynikajúcemu páperovému kompletu, predsa ľutujem, že som nechal dolu na odľahčenie plecniaka spacie vrece. Pomaly sa obúvam, kladivom spracúvam na kosť zamrznuté topánky. Dúšok kávy, čaj, zopár keksov a znovu hore.

Doliezam včera nedokončenú dĺžku lana, doberám Fera a skúmame ďalšiu cestu. Sú tu problémy. Skala je vrstvená opačne, chudobná na chyty a stupy, zaliate škáry a voľné skalné škrapiny znemožňujú istenie. Niekoľkokrát sa pokúšam liezť ďalej, vždy sa však musím vrátiť a zakaždým len tak-tak, že nespadnem. Nejde to ani priamo nahor, ani vpravo ani vľavo. Nakoniec sa mi však predsa podarí nájsť možnosť postupu systémom šikmých kútov a skalných stupňov. Smerujeme na pravý horný okraj monolitu. Podvečer tam doliežeme. Kľúčové problémy cesty máme už vyriešené. Čaká nás ešte asi 300 m stredne ťažkého kombinovaného lezenia až na vrchol Piliera.

Počasia sa však rýchlo zhoršuje. Vietor, ktorý cez deň trochu poľavil, fúka ešte silnejšie ako včera. Doliny zaplňajú husté oblaky do výšky viac ako tritisíc metrov. Niekoľko dní klesajúci tlakomer predpovedá dlhotrvajúcu poruchu počasia. Obávame sa zajtrajška.

Na druhý deň ráno vrstva oblačnosti vystupuje stále vyššie a pomaly aj nás zahaľuje. Zavýjajúci vietor vmetá nám do očí sneh. Variče nehoria, plynová náplň v bombičke skvapalnila. Nemáme čas ich nahriať, treba čím skôr začať liezť. Nemôžem si však obuť topánky. Mrazom sa stiahli, najmä ich vnútorná časť. Podobné problémy má aj

Ľudo. Peter sa večer radšej nevyzul, teraz sa sťažuje na začínajúce omrzliny.

Po fixných lanách vystupujem hore a preberám vedenie. Sneží stále intenzívnejšie, viditeľnosť sa zhoršuje. Vrátiť sa už nemôžeme. Znamenalo by to 700 metrov zlanenia a v kotle Brenvy pod nami už hučia prvé snehové lavíny.

Dlhé hodiny sa prebíjame nahor. Vietor zavýja stále intenzívnejšie, sneh šibe bolestivo do očí a na kukle a vetrovke vytvára hrubú kôru. Necítim si pravú nohu – stiahnutá topánka bráni krvnému obehu. Všetky stupy a chyty sú zasypané snehom a okolo nás padajú malé lavíny. Našťastie, vrchol Piliera už nie je ďaleko. Dosahujeme ho asi o tretej popoludní a lezieme ďalej Peuterejským hrebeňom. K večeru sa nám podarí doliezť až k veľkému „žandarmu“, pod ktorým sú vcelku dosť dobre chránené police, vhodné na bivakovanie.

Večer rozoberáme situáciu. Traja máme omrznuté nohy a u Metoda sa začína snežná teplota. Vysielačkou voláme kamarátov, aby nám zajtra, ak to bude možné, poslali hore vrtuľník.

Ráno 7. marca nás víta vychádzajúce slnko. V rovná vrstva vysokej oblačnosti v diaľke však signalizuje, že pekné počasie nepotrvá dlho. Po ôsmej hodine sa objavuje vrtuľník. Uľahčene si vydýchame. Ak by sme museli zostupovať cez Mont Blanc, Aiguille du Gouter a Tete Rousse do Chamonix, trvalo by to aspoň štyri dni. Omrzliny by sa rozšírili a ktovie, čo by nám zostalo z nôh.

Vrtuľník nás odváza do Chamonix. Počasie je neisté, preto ideme dolu všetci. Ne letisku v Praze nás už vítajú kamaráti, pomáhajú nám vyzliecť ľadom opancierované vetrovky, fotografujú nás a objímajú...

OSEM DNÍ

JAROMÍR STEJSKAL

V SEVERNEJ STENE PETIT DRU

Asi po hodine letu z Prahy do Ženevy na obzore som uvidel hradbu snehom a ľadom pokrytých vrcholov. Slnkom zaliate Alpy boli na dosah ruky. Začal som rozonávať jednotlivé vrcholy. Majestátny Mont Blanc, Monte Rosu, Matterhorn, a nakoniec som zbadal aj zrázy severnej a západnej steny Petit Dru. Cieľ, na ktorý som sa so Slávkom už dva mesiace intenzívne pripravoval v drsných zimných podmienkach Vysokých Tatier. Zmocnilo sa ma silné vzrušenie, myslel som na to, s akým úspechom sa stretne naša snaha o prvý zimný výstup v západnej stene Dru.

Do veľkých hôr sme sa nechystali po prvý raz. Za nami boli Alpy, najstrmšie steny Európy – Roms-

dal v Nórsku, Pamír, Kaukaz, ale vždy to bolo v letných mesiacoch. Teraz nás čakalo zápolenie nielen s výškou, strmostou a technickými ťažkosťami steny, ale aj s extrémnymi poveternostnými podmienkami zimných Álp.

Z rozmýšľania ma vyrušil príjemný hlas stewardky. Upozornila ma, aby som sa pripútal. Pristávali sme v Ženeve. Potom udalosti dostali rýchly spád: Ženeva, 70 kg batožiny, jazda autostopom do Chamonix, v penzióne Chamoniárd stretnutie so Slávkom a ostatnými členmi výpravy, ktorí pricestovali vlakom. Zažívame prvé, našťastie, aj posledné sklamanie. V západnej stene Dru, v ceste Harlin-Robins, už päť dní visí štvorica Poliakov. Nezostáva

nám iné, ako zvoliť si náhradný cieľ, takmer tisíc metrov vysokú severnú stenu Petit Dru, cestu „Via Ideale“. Je to cesta, ktorú v lete roku 1973 preliezli Poliaci. Pre nás je na nej najlákavejšie, že ju vtedy vyhodnotili ako najťažšiu v celej oblasti Mont Blancu. Ich prvovýstup trval tri dni. Ohodnotili ho vysokou obťažnosťou – VI, A₁.

Nasleduje rýchle balenie dvoch obrovských plecniakov. Mizne v nich 200 metrov lán, 60 skôb, 40 karabín, dve spacie vrecia, dve páperové vetrovky a nohavice, veľa párov rukavíc, vysielačka, varič, jedlo na týždeň a množstvo ďalších drobností. Jazda lanovkou na Grandes Montets. Zostup pod severnú stenu.

Je večer, 25. februára 1976. V snehovom poli mlčky vykopávame plošinu na prvý bivak. Každý sa sám vyrovnáva s tým, čo nás čaká. Tak ubehne noc, a ráno vstupujeme do steny. Výrazný pilier nás dovedie až do platní a zvislých ľadových komínov. Pravidelne sa striedame vo vedení. Prvý vylezie lanovú dĺžku (30–40 metrov) a upevní laná. Na pomocnom lane vytiahne dva tridsaťkilové plecniaky. Druhý zatiaľ za pomoci šplhadiel vylezie po lane. Vyťahovanie plecniakov je nesmierne namáhavé. Pomocné lano má veľké trenie a plecniaky sa v previsoch často zasekávajú aj zásluhou dvoch párov lyžiarskych palíc, ktoré sme na ne zavesili. Chceme ich použiť pri zostupe. Druhý bivak strávime na malej plošine. Celú noc nepohodlne sedíme. Ďalšiu noc strávime pohodlnejšie. Po dvoch dňoch máme za sebou sedem dĺžok (asi 250 m) steny. Niektoré veľmi ťažké úseky sme museli prekonávať za pomoci špeciálnych tenkých skôb.

Začína sa tretí deň v stene. O piatej ráno varíme kávu a čaj a jeme kúsok klobásy, oriešky, keksy. A opäť skoby, laná a plecniaky. Podľa opisu máme tu niekde traverzovať štyridsať metrov doprava. Traverzujeme a dostávame sa pod obrovskú platňu. Zistenie, že traverz sme urobili o 80 metrov nižšie, je deprimujúce. Začínajú sa kritické chvíle výstupu. Traverzovať naspäť je vylúčené a platňa nad nami je na prvý pohľad neleziteľná. Dve hodiny sekáme v strmom ľade plošinu. Čaká nás štvrtý bivak. Ako každý večer varíme slepačí bujón a čaj. V pravidelnej rádiovkej relácii počúvame povzbudzujúce slová vedúceho a lekára našej výpravy, ktorí starostlivo sledujú náš postup. Aj napriek veľkému mrazu, vďaka únave spíme celú noc.

Rána sú najhoršie. Ešte za tmy vyliezť z relatívne teplých spacích vriec a páperových kompletov vyžaduje veľké sebazaprenie. S pribúdajúcim svetlom však psychická depresia našťastie ustupuje. Do zotmenia sa nám podarí preliezť stometrovú platňu nad nami. Nenachádzame vhodné miesto na prenocovanie, preto zlanujeme späť na vysekanú plošinu v ľade.

Ráno rýchlo šplháme po zavesených lanách. Po-

tom nasleduje strmý ťažký traverz v ľade. Je znova večer, keď dokončujeme úmerné vyťahovanie plecniakov. Obaja máme od skobovania a sekania ľadu za silného mrazu úplne zničené ruky, plné odrenín, ktoré sa vo výške nechcú hojiť. Každý dotyk nám spôsobuje neuveriteľné bolesti. Navyše, čaká nás bivak v zavesenej sieti. Celú noc nespíme.

Začína sa šiesty deň pobytu v stene. Po zvislej platni škárami začíname traverzovať doľava na hranu steny. Asi v polovici traverzu nás zastihla tma. Siedmy bivak sme strávili na úzkej plošine vysekannej v tvrdom vodnatom ľade. Rozhodli sme sa odhodiť „zbytočné“ veci. Do hĺbky pod nami putujú lyžiarske palice, krabice na potraviny, zadržané rukavice, otvárač na konzervy... Čaj a bujóny sa nám už minuli. Miesto nich vyrábame vo vode sušené jablká. Dojedáme zvyšky klobásy a sušienok. Jediná príjemná chvíľka je rádiové spojenie so Chamonix.

Siedmy deň v stene. Okolo obeda dosahujeme ľavú hranu steny. Nasleduje pilier vedúci až na vrchol. Myslíme si, že ho dosiahneme rýchlo a bez problémov. Ale zaskočili nás zvislé a previsnuté výšvihy. Jeden obzvlášť ťažký úsek musí Slávo liezť iba vo vložkách do topánok. V ťažkých vibramoch to nebolo možné. Pohybujeme sa ako v extáze. Neskoro večer nachádzame malú plošinku. Osmý bivak. Sme skutočne nadmieru unavení. Večerieme šálku teplej jablkovej vody. Myslíme na domov, na dobré jedlo, horúci čaj, slnko a teplú posteľ.

Ráno mobilizujeme posledné zvyšky síl. Prekonávame posledné ťažké miesta. Plecniaky už nemôžeme vyťahovať. Stále sa zasekávajú. Odhadzujeme osemdesiat metrov nepotrebného pomocného lana. S plecniakmi na chrbte, vari už iba silou vôle, pomaly sa približujeme k vrcholu. O druhej po obede dosahujeme sedlo medzi Grand a Petit Dru. Po ôsmich dňoch opäť vidíme slnko. O štvrtej vystupujeme na vrchol. Do krajnosti vyčerpaní, ale šťastní, že sme to dokázali.

Sedíme na vrchole a pozorujeme slnkom zaliate ožiarené svahy a ľadovce, malé bodky lyžiarov, odvážnych chlapcov na deltaplánoch, majestátne krúžiacich nad Chamonix, kabínky lanoviek, biele stopy lietadiel na oblohe. Našu pozornosť však veľmi rýchlo zaujal fantastický hrebeň velikánov – Aiguille des Grandes Montes – Aiguille Verte – les Droites – les Courtes – Aiguille de Triolet – Aiguille de Leschaux – Petites Jorasses – Grandes Jorasses – Aiguille du Geant – Tour Ronde – Mt. Maudit – Mt. Blanc. O zimnom prechode tohto hrebeňa sme so Slávom uvažovali už v Tatrách. Podujatie je však časovo také náročné, že túto zimu sme ho nemohli uskutočniť. Nie sme neskromní, no dúfame, že sa o rok vrátíme a pokúsime sa vyriešiť tento momentálne najväčší problém zimných Álp. Tichá zmluva s vrcholmi zaväzuje.

PETIT DRU HEMINGOVOU CESTOU

ANDREJ BELICA

Rozhodli sme sa ísť na Dru Hemingovou cestou v západnej stene. Cesta patrí k najdlhším a najťažším klasickým cestám v Alpách. Tieto dve maximá boli, navyše, umocnené zimnými podmienkami. Okrem toho sa zo značného množstva zimných pokusov dalo predpokladať, že do steny nemôže ísť „ktokol'vek“.

Od rozhodnutia ísť na Dru až po príchod do Chamonix mučia ma myšlienky nie o tom, či sme schopní zdolať túto cestu. To pokladám za samozrejmé, hoci pred inými o tom vyjadrujem pochybnosti. Nesmierne si však prajem, aby nás vo výstupe nikto nepredbehol.

Keď z vlaku, prichádzajúceho do Chamonix, zbadám Dru, padne na mňa na chvíľu tieseň, ba takmer až nedefinovatelný strach, ktorý prichádza na človeka, ak sa snaží niečo úporne, ale v skutočnosti márne pochopiť. To je však iba prvý dojem. V ENSA sa dozvedáme, že cesta napriek piatim tohoročným pokusom odolala. Nervozita a nepokoj ma vôbec neopúšťajú, skôr naopak.

Na druhý deň pri zapadajúcom slnku staviame na ostrohe pod Dru malý stan. Sme sami a začínam vnímať ticho okolo nás. Premožení únavou zaspávame.

Ráno nemáme čas sledovať východ slnka ani trblietajúci sa sneh. Začína tvrdá práca, pri ktorej nemožno myslieť na nič iné, iba na úsek výstupu. Šikmé platne pokryté snehom, previsy a ľadové kúty. Pri vyťahovaní plecniakov ešte nereptáme. Neskoro poobede sa do steny prevalí slnko. Hltavo pijem vodu stekajúcu zo snehových polí nad nami. Igor ma sleduje smädnými očami, voda tesne pred ním mizne v trhline. Stmieva sa a ochladzuje. Skala je pokrytá ľadom. Chystáme bivak. Nemyslíme na nič, nastal útlm po celodennej práci. Pozornosť odpútavam od konkrétnych vecí a začínam nás vnímať v celkovom súvisi s plošinkou, celou stenou, kontúrou Mont Blancu v diaľke a s celým priestorom vôkol. Naťahujeme cez seba „ždiarak“ a varíme. Pokoj a ochabnutosť, ktoré vyplynuli z pocitu spokojnosti nad uplynulým dňom, začínajú sa narúšať. Vzrastajúci pocit nervozity vytláča z nás myšlienky hodnotiace uplynulý čas a vytvára priestor na rozoberanie, uvažovanie a meditovanie nad všetkým, čo ešte len príde. Možností a ich kombinácií je veľa.

Krátky záblesk, oheň na rukách a tvárach. Igor reflexne strháva „ždiarak“ a horiaci varič ako meteor klesá do hĺbky a hasne. Koniec. Zázjazd bol

→ hruška Hrozej 2/76 6/1000

márny, celá naša námaha zbytočná, naše nádeje sú pochované. Bez variča, a tým aj bez vody sa v stene nedá existovať. Vzdávame sa steny. Ráno zlaníme, a už sa nevrátíme. Také sú naše prvé myšlienky. Pomaly opäť začíname hovoriť. Veľmi podrobne rozoberáme situáciu. Máme na to celú noc. Konečné rozhodnutie: Všetky veci zostanú na stanovišti, zlaníme, kúpime varič a opäť nastúpime do steny. Čo bude s počasím, to je vo hviezdach.

Na druhý deň sme opäť v stene. Technické problémy sú veľké. Zvislé kúty, previsnuté stienky, lezenie po skobách, zaľadnené plošinky, zlé bivaky. Ale to všetko nie je rozhodujúce. Neprijemnosti, na prekonanie ktorých treba vynaložiť najviac úsilia, sú psychickej povahy. Sme iba dvaja, nemôžeme si teda cez celý týždeň dovoliť nahnevať sa na seba, a toľkož nie dostať sa do stavu, aby sme prestali mať pocit dôvery jeden v druhého.

Situácií na vznik podobných konfliktov je v stene veľa. Už len rozhodovanie, kto má ráno ubolenými prstami baliť plecniak, alebo likvidovať strašný zmätok z lán a materiálu po bivaku, dáva na to podnet. Ak sa to niekomu zdá malicherné, nech si uvedomí, že po dvoch-troch bivakoch sa človek ešte cíti dobre, ale každý ďalší deň ho privádza do stavu, že pohyby si musí prikazovať a odhodlávať sa k nim. Ešte horšia situácia vzniká, ak jeden z dvojice urobí evidentnú chybu, ktorá zapríčini zdržanie, nepríjemný bivak... Druhý musí potlačiť nevoľu a nevrátnosť a prijať danú udalosť taktne. Tým umožní „vinníkovi“, ktorý si veľmi dobre uvedomuje, čo spôsobil, upokojiť sa.

Takto sme pomaly naberali výšku. Vari nemá význam písať o technických ťažkostiach. Niekoľkokrát vniesol do nás pocit úzkosti „osol“ plávajúci nad Mont Blancom. Počasie celých sedem dní nášho pobytu v stene vydržalo a vrchol sme dosiahli bez ujmy na zdraví, v prípade potreby schopní absolvovať ešte niekoľko bivakov.

Na záver je zvykom povedať, aký som šťastný, že sa výstup podaril a čo mi priniesol. Šťastný som najmä preto, že sme azda posunuli československé horolezectvo o kúsok vyššie a že sme sa týmto výstupom zapísali do histórie zimných Álp. Radosť z lezenia je v tomto prípade o niečo menšia.

Petit Dru, previsnutý 90-metrový zárez
FOTO IGOR KOLLER

